

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ**

Факультет аудіовізуального мистецтва

Кафедра гуманітаристики та мистецтвознавства

**Силабус
навчальної дисципліни**

**УКРАЇНСЬКА МОВА ЯК ІНОЗЕМНА:
ПРАКТИКУМ НАУКОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ**

галузь знань **03 Гуманітарні науки**

спеціальність **034 Культурологія**

освітньо-
наукова
програма **КУЛЬТУРОЛОГІЯ**

рівень вищої освіти **третій (освітньо-науковий)**

Силабус склала:

доктор педагогічних наук, доцент

Білик Олена Миколаївна

Мова викладання: українська

Силабус затверджено на засіданні кафедри гуманітаристики та мистецтвознавства

Протокол № 2 від «25» серпня 2021 р.

Завідувач кафедри гуманітаристики та мистецтвознавства

доктор мистецтвознавства, професор Світлана РИБАЛКО

Силабус затверджено на засіданні ради факультету культурології

Протокол від № 2 від “30” серпня 2021 року

Голова ради факультету Олександр КРАВЧЕНКО

Гарант освітньо-наукової програми Костянтин КИСЛЮК

1. Загальна інформація про дисципліну

1	Назва дисципліни	Українська мова як іноземна: практикум наукової комунікації
2	Викладач	Білик Олена Миколаївна
3	Контактні дані викладача (роб.тел., емейл)	olena_bilyk@xdak.ukr.education
4	Статус дисципліни (обов'язкова чи вибіркова)	Вибіркова (ВОЗК 2.1.1)
5	Рік підготовки	2
6	Семестр	3
7	Лекції (год.)	
8	Практичні (семінарські, лабораторні) заняття (год.)	40
9	Самостійна робота (год.)	80
10	Індивідуальна робота (год.)	—
11	Кількість кредитів	4
12	Загальна кількість годин	120
13	Види поточного контролю	поточне опитування, контрольні тестування, доповідь за презентаціями, контрольні роботи
14	Вид підсумкового контролю	залік

2. Анотація дисципліни

2.1. Місце дисципліни в програмі навчання

Навчальна дисципліна вільного вибору «Українська мова як іноземна: практикум наукової комунікації» покликана допомогти іноземним здобувачам вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня отримати практичні навички здійснення україномовної комунікації в науковому дискурсі, підготуватися до захисту дисертаційного дослідження українською мовою.

2.2. Пререквізити та постреквізити дисципліни

«Українська мова як іноземна: практикум наукової комунікації» як навчальна дисципліна функціонує й розвивається у нерозривному зв'язку як із дисциплінами циклу загальної та мовної підготовки («Українська мова як іноземна», «Філософія: теорія та методологія пізнання», «Культурологія», «Інноваційні методи викладання у вищій школі», «Організація та методика науково-дослідної роботи»), так і з фаховими дисциплінами, зокрема «Управління науковими проектами». Особливо важливим є те, що навчальна дисципліна «Українська мова як іноземна: практикум наукової комунікації» спрямована на формування в іноземних здобувачів вищої освіти компетентностей, пов'язаних із здійсненням усної і писемної форм україномовної наукової комунікації.

Здобутий іноземними здобувачами вищої освіти під час вивчення навчальної дисципліни «Українська мова як іноземна: практикум наукової комунікації» фрагмент соціокультурного досвіду у вигляді системи соціокультурних знань, умінь, норм і цінностей стане практичним основоположенням подальшої науково-дослідної діяльності не лише щодо опрацювання джерел наукової інформації та написання власних текстів наукового стилю, пов'язаних із дисертаційним дослідженням, а й щодо підготовки до захисту дисертації та апробації її результатів на «Дослідницьку семінарі», міжнародних конференціях тощо.

2.3. Мета вивчення дисципліни іноземними здобувачами вищої освіти полягає у подальшому формуванні цілісної системи компетентностей з української мови через збагачення словникового запасу; розвиток і вдосконалення навичок та умінь у різних видах мовленнєвої діяльності в україномовному науковому дискурсі; удосконалення граматичних навичок з морфології та синтаксису з метою використання у власній комунікації (усна і писемна форми) та науковій діяльності; формування й удосконалення навичок усного монологічного та діалогічного мовлення.

2.4. Завдання вивчення дисципліни

1. Засвоєння іноземними здобувачами вищої освіти мовних і мовленнєвих знань, формування вмінь і навичок комунікативно доцільно користуватися засобами мови у процесі усного і писемного наукового спілкування;

2. Становлення гуманістичного світогляду, формування вмінь міжкультурного спілкування, виховання толерантного ставлення до представників інших культур та релігійних переконань;

3. Виховання поваги до українського народу, української культури;

4. Формування вмінь критичного осмислення соціальних проблем, усвідомлення життєвих цінностей;

5. Мовне забезпечення роботи з науковою літературою різних жанрів, здійснення усної і писемної наукової комунікації;

6. Мовне забезпечення написання тексту і захисту дисертації;

2.5. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни

Мовна компетентність передбачає володіння іноземними здобувачами вищої освіти фонетичними, орфоепічними, лексичними, орфографічними, граматичними та стилістичними нормами сучасної української мови.

Мовленнєва компетентність охоплює вміння іноземного здобувача вищої освіти сприймати і відтворювати наукову та соціокультурну інформацію українською мовою.

Соціокультурна компетентність включає знання іноземного здобувача вищої освіти з країнознавства, культурології, фонові знання, тощо, а також уміння використовувати ці знання в різних мовних ситуаціях у процесі спілкування з представниками інших культур під час реалізації завдань наукової комунікації.

Дисципліна забезпечує:

загальні компетентності

ЗК2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК3. Здатність працювати в міжнародному контексті.

спеціальні (фахові) компетентності

ФК2. Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та мовами країн ЄС, глибоке розуміння наукових текстів, написаних іноземними мовами за напрямом досліджень.

ФК5. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті.

ФК8. Здатність до формування системного наукового світогляду, загальнокультурного кругозору, соціальних компетентностей, необхідних для здійснення ефективної науково-педагогічної діяльності.

2.6. Результати навчання

Результати вивчення даної освітньої компоненти деталізують такі програмні результати навчання:

ПРН2. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми культурології державною й іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних наукових виданнях.

ПРН5. Володіти категоріальним апаратом сучасної культурології, вміти формулювати результати власних досліджень відповідно до академічних критеріїв та адаптувати їх до освітніх потреб та практичної реалізації.

ПРН9. Здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті.

3. Політика дисципліни

3.1. Політика виставлення оцінок (пропущені заняття, відпрацювання пропусків): кожна оцінка виставляється відповідно до розроблених викладачем та заздалегідь оголошених іноземним здобувачам вищої освіти критеріїв, а також мотивується в індивідуальному порядку на вимогу іноземного здобувача вищої освіти; у випадку невідпрацювання іноземним здобувачем вищої освіти усіх передбачених занять до заліку та іспиту він не допускається; пропущені заняття обов'язково мають бути відпрацьовані. Форму і час відпрацювання іноземний здобувач вищої освіти та викладач взаємопогоджують.

3.2. Політика академічної поведінки та доброчесності (плагіат, поведінка в аудиторії): конфліктні ситуації мають відкрито обговорюватись в академічних групах з викладачем, необхідно бути взаємно толерантним, поважати думку іншого. Плагіат та інші форми нечесної роботи неприпустимі. Недопустимі підказки і списування у ході практичних занять, контрольних роботах, на заліку та на іспиті.

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності (у своїх доповідях, статтях, при складанні екзаменів тощо). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Якщо під час рубіжного контролю помічено списування, здобувач вищої освіти втрачає право отримати бали за тему. Якщо це відбулось в процесі заліку — здобувач вищої освіти отримує тільки ті бали, що були зараховані за попередні етапи контролю.

Корисні посилання:

<https://законодавство.com/zakon-ukrajiny/stattya-akademichna-dobrochesnist-325783.html>

<https://saiup.org.ua/novyny/akademichna-dobrochesnist-shho-v-uchniv-ta-studentiv-na-dumtsi/>

https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_kpad18.pdf

Норми академічної етики: дисциплінованість; дотримання субординації; чесність; відповідальність; робота в аудиторії з відключеними мобільними телефонами.

4. Програма навчальної дисципліни

Тематика курсу					
Тема, план лекції та зміст практичного заняття	Форма заняття	Література	Завдання, год.	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Науково-дослідна діяльність. Особливості наукової комунікації Типи мовлення за характером їх побудови. Правила побудови мовних конструкцій, характерних для наукового тексту. Класифікація текстів залежно від кількості учасників мовлення. Монологічна й діалогічна форми мовлення, їх особливості. Монологічні висловлювання аспірантів про своє навчання й наукові вподобання. Діалог-бесіда з аспірантами.	Практичне заняття	1-18	4	10 балів	

Тема 2. Наукове пізнання та наукова методологія Етапи проведення наукового дослідження. Розроблення методики дослідження, складення плану. Вимоги до автора наукового дослідження. Самостійна наукова робота аспіранта. Етапи проведення наукового дослідження. Обробка наукової інформації.	Практичне заняття	17,18, 19-28	6	10 балів	
Тема 3. Дисертація як кваліфікаційна наукова праця. Збір та обробка наукового матеріалу Основний виклад. Теоретична й практична частина роботи. Використання відповідних мовних одиниць і кліше, які доцільно використовувати в описовій, аналітичній і подальших розділах дисертації аспіранта. Формулювання результатів роботи. Використання відповідних мовних засобів у висновках, що містять наукові й практичні результати дослідження.	Практичне заняття	17,18, 19-28	6	10 балів	
Тема 4. Письмова наукова комунікація Структурно-смісловий аналіз фрагмента наукового тексту. Визначення основної та додаткової інформації в структурно смісловій частині. Компресія наукового тексту. Анотування наукового джерела. Види анотацій. Структура довідкової анотації. Лексико-граматичні засоби до складання анотації	Практичне заняття	1-18, 19-28	8	10 балів	

наукової статті. Конспектування письмового наукового джерела інформації. Види конспектів і вимоги до них. Навчання навичкам конспектування з опорою на план, на текст.					
Тема 5. Академічна доброчесність. Бібліографічний опис наукових джерел Оформлення наукової роботи. Основні правила бібліографічного опису джерел. Оформлювання покликань. Загальні вимоги до цитування. Способи розташування літератури в списку. Цитування в аспекті індивідуального мовного стилю вченого. Загальні правила та вимоги до матеріалу, який цитують. Особливі варіанти цитування текстів. Помилки, яких часто припускаються автори наукових робіт під час цитування.	Практичне заняття	17,18, 19-28	8	10 балів	
Тема 6. Усна наукова комунікація. Апробація результатів наукового дослідження Усне монологічне мовлення в науковому стилі. Монолог-опис. Монолог-міркування. Перероблення письмового тексту в текст для виступу. Необхідні умови успішної ораторської діяльності: практичні поради оратору. Формування навичок говоріння: підготовка монологічного висловлювання аспіранта за фахом. Підготовка до участі в науковій дискусії. Особливості дискусійного методу. Види дискусій.	Практичне заняття	1-18, 123-30-	8	10 балів	

Аудіювання й конспектування усного джерела наукової інформації. Складнощі розуміння іноземного мовлення на слух і шляхи їх подолання. Підготовка й написання наукової доповіді. Види наукової доповіді. Етапи роботи над доповіддю. Структура й оформлення доповіді. Практичні поради доповідачу. Підготовка наукової доповіді аспіранта за темою дисертаційного дослідження та презентація. Лексико-граматичні засоби оформлення дискусії. Правила ведення дискусії. Мовленнєвий етикет. Правила проведення семінару, практичного заняття, дискусії, конференції. Підготовка документації до отримання наукових грантів					
Разом			40	60	

5. Методичні рекомендації до практичних занять та самостійної роботи іноземних здобувачів вищої освіти

Оскільки програмою передбачено проведення переважно практичних занять, кожне заняття буде відбуватися відповідно до методики викладання української мови як іноземної, що передбачає мету навчити іноземних здобувачів вищої освіти правильно читати, писати українською мовою, забезпечити їх комунікативну компетенцію (вміння спілкуватися, можливості отримувати фахові знання засобами української мови, брати участь у науково-професійній діяльності із використанням української мови). Навчання іноземних здобувачів вищої освіти за цією програмою готує їх до здійснення усної та писемної комунікації за фахом, забезпечує подальше сприйняття й розуміння оригінальної фахової літератури.

Етапи кожного практичного заняття відповідають етапам навчально-пізнавальної діяльності іноземних здобувачів вищої освіти: презентаційний, орієнтувальний, тренувально-виконавчий, підсумковий. Цьому підпорядковується відбір і послідовність введення мовного матеріалу.

Практичні заняття мають на меті оволодіння навичками вимови, засвоєння правил читання, формування й удосконалення техніки читання та навичок усного мовлення на певному лексичному матеріалі, систематизує та структурує морфологічні й синтаксичні особливості української мови. Сполучність лексичних одиниць, функціонування поданих граматичних форм на практичних заняттях подається в демонстраційних контекстах. Також застосовуються тренувальні вправи, що допомагають іноземним здобувачам вищої освіти оволодіти основними граматичними конструкціями. Методично обґрунтований виклад граматичного матеріалу та його активізація в системі обов'язкових тренувальних мовних вправ гармонійно поєднується із

вправами й завданнями з усіх видів мовленнєвої діяльності, що зорієнтовані на розв’язання комунікативних завдань і здійснення відповідних мовленнєвих дій. Також на практичних заняттях відбувається представлення формул українського мовленнєвого етикету, відпрацювання їх використання в типових ситуаціях науково-професійного україномовного спілкування.

На заняттях розглядаються мовні засоби, що використовуються для оформлення наукової роботи. Завданням цих практичних занять є формування в іноземних здобувачів вищої освіти навичок роботи з науковими текстами українською мовою, написання наукової роботи, здійснення усної і писемної комунікації в науковому україномовному дискурсі. Також на цих заняттях відбувається знайомство з текстами, що репрезентують теми, пов’язані з актуальними і гуманітарними проблемами сучасності та проблематикою дисертаційного дослідження.

6. Самостійна робота

Самостійна робота іноземних здобувачів вищої освіти спрямована на засвоєння лексико-граматичного матеріалу, розвиток комунікативних навичок, дає можливість узагальнити та скорегувати знання й уміння іноземних здобувачів вищої освіти.

Програмою передбачено виконання 2-х контрольних робіт, які перевіряють рівень сформованості мовної компетентності іноземних здобувачів вищої освіти.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Типи мовлення за характером їх побудови.	4
2	Використання відповідних мовних одиниць і кліше, які доцільно використовувати в описовій, аналітичній і подальших розділах дисертації.	10
3	Самостійна наукова робота аспіранта.	14
4	Лексико-граматичні засоби до складання анотації наукової статті. Конспектування письмового наукового джерела інформації. Види конспектів і вимоги до них.	14
5	Загальні вимоги до цитування. Способи розташування літератури в списку. Цитування в аспекті індивідуального мовного стилю вченого. Загальні правила та вимоги до матеріалу, який цитують.	14
6	Підготовка наукової доповіді аспіранта за темою дисертаційного дослідження та презентації. Написання грантової заявки щодо участі у мистецькому/науковому проекті.	24
	Разом	80

7. Методи навчання

Практичні заняття з поясненням теорії та виконанням евристичних практичних завдань, розвиваюче навчання із застосуванням діалогічного методу, ділові ігри (відтворення комунікативних професійних ситуацій, пошук способів розв’язання складних комунікативних ситуацій за допомогою набору етикетних формул, оформлювання ділової фахової документації), роз’яснення та інструкції до практичних завдань, мозковий штурм; евристичні бесіди; контекстне навчання; робота в Інтернеті, самостійна робота, написання рефератів, метод проектів; case-study.

8. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Оцінюється рівень мовної та мовленнєвої компетентності іноземних здобувачів вищої освіти. Мовленнєва компетентність оцінюється в чотирьох видах мовленнєвої діяльності: аудіюванні, читанні, письмі, говорінні.

АУДІЮВАННЯ

Здобувач вищої освіти повинен уміти:

- сприймати на слух інформацію, яка міститься в монологічному висловлюванні: тему, основну ідею, головну і додаткову інформацію кожної змістової частини повідомлення з достатньою повнотою, глибиною, точністю.

Аудіювання монологічного мовлення

Тематика тексту актуальна для соціально-побутової, соціально-культурної, науково-професійної сфер спілкування.

Тип тексту: повідомлення, розповідь, опис, а також тексти змішаного типу з елементами роздуму. Тексти автентичні (мінімальний рівень адаптації).

Обсяг тексту: 500-600 слів.

Кількість незнайомих слів: до 3 %.

Темп мовлення: 210-230 складів на хвилину.

Кількість представлень: 1-2.

Аудіювання діалогічного мовлення

Здобувач вищої освіти повинен уміти:

- сприймати на слух основний зміст діалогу, комунікативні наміри його учасників.

Тематика діалогу: актуальна для науково-професійної сфери спілкування.

Обсяг діалогу: не менший, ніж 10-12 розгорнутих реплік.

Кількість незнайомих слів: до 2 %.

Темп мовлення: 210-230 складів на хвилину.

Кількість представлень: 1-2.

ЧИТАННЯ

Здобувач вищої освіти повинен уміти:

- використовувати різні стратегії читання відповідно до визначеної комунікативної ситуації;
- визначати тему тексту, розуміти його основну ідею;
- розуміти й основну, і додаткову інформацію, яка міститься в тексті, із достатньою повнотою, точністю і глибиною;
- інтерпретувати інформацію, викладену в тексті, висновки й оцінки автора.

Вид читання: читання із загальним охопленням змісту, навчальне.

Тип тексту: повідомлення, текст описового й розповідного характеру з елементами роздуму. Автентичні тексти чи тексти з мінімальним рівнем адаптації на лексико-граматичному матеріалі, який відповідає цьому рівню.

Тематика тексту актуальна для науково-професійної сфери спілкування.

Обсяг тексту: 900-1000 слів.

Кількість незнайомих слів: до 5-7 %.

Швидкість читання: при навчальному читанні – 40-60 слів на хвилину; при читанні із загальним охопленням змісту – 80-100 слів на хвилину.

ПИСЬМО

Здобувач вищої освіти повинен уміти:

- будувати письмове монологічне висловлювання продуктивного характеру на запропоновану тему відповідно до заданої комунікативної ситуації;
- будувати письмове монологічне висловлювання репродуктивно-продуктивного характеру на основі прочитаного тексту відповідно до запропонованої комунікативної ситуації.

Тип представленого тексту: розповідь, опис, повідомлення, а також тексти змішаного типу з елементами роздуму. Тексти автентичні (мінімальний рівень адаптації).

Тематика тексту актуальна для науково-професійної сфери спілкування.

Обсяг представленого тексту: 600-700 слів.

Кількість незнайомих слів: у представленому тексті – до 5 %.

Письмові тексти повинні бути оформлені відповідно до норм української літературної мови. Тексти продуктивного характеру повинні містити не менше, ніж 20 речень.

ГОВОРІННЯ

Монологічне мовлення

Здобувач вищої освіти повинен уміти:

- самостійно продукувати зв'язні, логічні висловлювання відповідно до запропонованої теми і комунікативної ситуації;
- будувати монологічні висловлювання репродуктивного типу на основі прослуханого чи прочитаного тексту різної формально-змістової структури і комунікативної спрямованості;
- передавати зміст, основну ідею прочитаного чи прослуханого тексту і висловлювати власне ставлення до фактів, подій, викладених у тексті, дійових осіб та їхніх вчинків.

Обсяг представленого тексту: 600-700 слів.

Кількість незнайомих слів: у представленому тексті – до 3 %.

Тип представленого тексту: розповідь, опис, повідомлення, а також тексти змішаного типу з елементами роздуму. Тексти автентичні (мінімальний рівень адаптації).

Обсяг продукowanego тексту: не менший, ніж 20 фраз.

Діалогічне мовлення

Здобувач вищої освіти повинен уміти:

- розуміти зміст повідомлень співрозмовника, визначати його комунікативні наміри в певних ситуаціях;
- адекватно реагувати на репліки співрозмовника;
- ініціювати діалог, висловлювати свій комунікативний намір у мовленнєвих ситуаціях, актуальних для цього рівня володіння мовою.

Тип діалогу: діалог-розпитування, діалог-повідомлення, діалог-спонукання.

Висловлювання інокомунікантів повинні бути оформлені відповідно до норм сучасної української літературної мови, з урахуванням загальноприйнятих і соціально обумовлених норм мовного етикету.

Обсяг мовної компетентності визначається тематико-ситуаційним й інтенційним змістом дисципліни «Українська мова як іноземна: комунікативний практикум». Здобувач вищої освіти повинен правильно розуміти і вживати мовні засоби не лише у межах окремого речення, а й в активній комунікативно-мовленнєвій науковій діяльності. Мовний матеріал, включений до програми, підпорядкований таким вимогам: 1) виділити те, що становить специфіку української мови (флексивно-прийменникова система поєднання слів; своєрідність вищо-часової системи українського дієслова; особливості структури речень і словосполучень та деякі інші.); 2) звернути увагу на важкі для інокомунікантів граматичні теми.

Критерії оцінювання

Критерії оцінювання	Кількість балів	
	<i>іспит</i>	
Здобувач вищої освіти глибоко засвоїв програмовий матеріал в усіх видах мовленнєвої діяльності, вільно володіє ним, послідовно і логічно викладає його, тісно ув'язує теорію з практикою, правильно обґрунтовує прийняття рішення, уміє самостійно узагальнити і викласти суть розглянутої проблеми, не відчуває труднощів з відповідями при зміні завдань. Із загального обсягу здобувач правильно виконує 90-100 % завдань.		35-40
Здобувач вищої освіти в повному обсязі опанував матеріал, але зробив декілька незначних помилок. Демонструє високий рівень розуміння та узагальнення матеріалу (кількість вірних відповідей складає 80-89%). Може правильно застосувати теоретичні положення під час вирішенні практичних завдань, але потребує додаткових запитань і уточнення окремих відповідей. Уміє правильно вибирати та вживати лексичні та граматичні одиниці в аналізованих та продукованих наукових текстах. Правильно розуміє логічні зв'язки у тексті, але допускає помилки щодо виокремлення певних лексико-стилістичних особливостей наукового тексту	31-34	
Здобувач вищої освіти в повному обсязі опанував матеріал теми. Демонструє достатній рівень розуміння та узагальнення матеріалу (кількість вірних відповідей 65-79%). Уміє вибирати та вживати лексичні та граматичні одиниці в аналізованих та продукованих наукових текстах, але зробив значні помилки, є невеликі проблеми з розумінням наукового тексту. Виокремлює науковий стиль тексту, але не вміє пояснити його лексико-стилістичні та граматичні особливості.	21-30	
Здобувач вищої освіти не в повному обсязі опанував матеріал теми. Демонструє низький рівень розуміння та узагальнення матеріалу (має багато помилок, вірно виконано тільки 50-64% завдань). Робота виконана на недостатньому рівні із значними недоліками (недостатньо розкрити логічні і зв'язки у тексті, не може виокремити та пояснити лексико-стилістичні та граматичні особливості аналізованих текстів. Наявні проблеми з розумінням тексту.	9-20	
Здобувач вищої освіти в недостатньому обсязі опанував матеріал теми, виконана робота має багато значних недоліків (Наявні значні проблеми з розумінням тексту, вірно виконані завдання нижче 50 %, невчасна подача виконаної роботи, неохайність подання тощо)	1-8	
Здобувач вищої освіти відсутній під час проведення підсумкового контролю	0	

Форми контролю

Усне опитування, поточне тестування, оцінка за реферат, оцінки за відповіді на практичних заняттях, перевірка письмових робіт, мультимедійних презентацій, підсумковий контроль (письмовий тест, залікова письмова робота, іспит).

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

						C/P	Залік	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	Бали включаються в оцінку за відповідну тему	40	100
10	10	10	10	10	10			

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1.	Навчальні посібники, підручники;	1-24
2.	Силабус;	1-24
3.	Зразки наукових текстів для практичних занять;	1-24
4.	Засоби підсумкового контролю (тестові завдання для підсумкового контролю, контрольні роботи)	1-24

10. Рекомендована література до курсу

Основна література

1. Антонів О., Паучок Л. Українська мова для іноземців. Модульний курс : навч. посіб. Київ : Фірма «ІНКОС», 2012. 268 с.

2. Валіт О. С., Колоколова А. О., Лагута Т. М. Українська мова для іноземних студентів: навчальний посібник Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна. 2019. 228 с.

3. Вальченко І. В., Прилуцька Я. М. Ласкаво просимо! : навч. посіб. з української мови для іноземних студентів : у 2-х ч., Ч. 1. Харків : ХНАМГ, 2011. 387 с.

4. Вальченко І. В., Прилуцька Я. М. Ласкаво просимо! : навч. посіб. з української мови для іноземних студентів : у 2-х ч., Ч. 2. Харків : ХНАМГ, 2011. 306 с.
5. Вальченко І. В., Сергійчук Л. В. Практикум з української мови «Читанка» : навч. посіб. для іноземних студентів підготовчого відділення. Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. 57 с.
6. Зайченко Н. Ф., Воробйова С. А. Практичний курс української мови для іноземців: усне мовлення. Київ: Знання, 2004. 324 с.
7. Мазурик Д. Українська мова для іноземців. Крок за кроком/ Д. Мазурик. Харків: Фоліо, 2017. 288 с.
8. Назаревич Л. Т., Гавдида Н. І. Українська мова для іноземців. Тернопіль: ФОП Паляниця В., 2017. 188 с.
9. Новікова О. М., Тулузакова О. Г., Штанденко У. М. Українська мова як іноземна : Підготовка до тесту. Тренувальні завдання. Середній рівень : навч. пос. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2017. 332 с.
10. Паралель. Українська мова для початківців. Базовий курс : навч. посіб. / Н. І. Ушакова та ін. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2018. 112 с.
11. Паралель. Українська мова для початківців. Вступний курс : навч. посіб./Н. І. Ушакова та ін. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2017. 64 с.
12. Скиба. Н. Г. Українська мова для студентів іноземців [наукове мовлення]. Київ : Логос, 2015. 250 с.
13. Українська мова для іноземців. Рівень А2: навчальний посібник/ Дегтярьова Т. О., Дядченко Г. В., Коньок О. П. та ін. Суми: ПФ «Видавництво «Університетська книга», 2019. 215 с.
14. Українська мова для іноземців. Рівень В1: навчальний посібник/ Біденко Л. В., Завгородній В. А., Казанджиева М. С. та ін. Суми: ПФ «Видавництво «Університетська книга», 2019. 363 с.
15. Українська мова як іноземна. Практикум / Н. І. Гавдида та ін. Тернопіль : Вид-во ТНТУ імені Івана Пулюя, 2015. 170 с.
16. Чистякова А. Б., Селіверстова Л. І., Лагута Т. М. Українська мова для іноземців. Підручник. Харків : Індустрія, 2008. 383
17. Шейко В. М. Кушнарєнко Н. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: підручник. Київ: Знання, 2008. 310 с.
18. Шейко В. М., Богуцький Ю. П., Кушнарєнко Н. М. Наукова творчість у галузі культурології і мистецтвознавства : навч. посіб. Харків : ХДАК, 2016. 329 с.

Допоміжна література

19. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики. Київ : Видавничий центр «Академія», 2004. 342
20. Євдокімова-Лисогор Л. А. Основи міжкультурного діалогу : навч. посіб. Харків : Видавництво Іванченка І. С., 2017. 72 с.
21. Косенко Ю.В. Основи теорії мовної комунікації: навч. посіб. Суми : Сумський державний університет, 2011. 187 с.
22. Манакін В. М. Мова і міжкультурна комунікація. Київ : Академія, 2012. 281 с.
23. Михайлова О. Г. Українське наукове мовлення. Лексичні та граматичні особливості : навч. посіб. Харків, 2000. 97 с.
24. Онуфрієнко Г. С. Науковий стиль української мови : навч. посіб. Київ : "Центр навчальної літератури", 2006. 312 с.
25. Орфоепічний словник української мови: В 2 т.Т.1 /Уклад.: М.М. Пещак та ін. Київ : Довіра, 2001. 955 с.Т.2 / уклад.: М.М. Пещак та ін. Київ : Довіра, 2003. 918 с.
26. Практикум з української мови як іноземної (фахова мова): для слухачів Центру підготовки іноземних громадян / уклад. Л. П. Гайдук. Запоріжжя : ЗДМУ, 2018. 103 с.
27. Селіверстова Л.І., Сюй Хунчжен. Українсько-китайсько-англійський розмовник. Харків : Форт, 2006. 215 с.

28.Семенюк О.А., Парашук В.Ю. Основи теорії мовної комунікації: навч. посібник. Київ : ВЦ «Академія», 2010. 240 с.

29.Українська мова: Енциклопедія / редкол.: Русанівський В.М. та ін. Київ: Укр. енцикл., 2000. 752 с.

30.Scollon, Ron, Scollon, Suzanne, W. Intercultural communication: a discourse approach. 2nd edition. Malden, MA: Blackwell Publishers Ltd., 2001. 316 p.

Інтернет-ресурси

Лінгвістичний портал MOVA.info. — <http://www.mova.info>.

Наукова періодика України — <http://nbuv.gov.ua/taxonomy/term/334>.

Неправильно-правильно. — <http://nepravylno-pravylno.wikidot.com/>.

Російсько-український словник сталих виразів. — <http://stalivyrazy.org.ua>.

Російсько-українські словники.— <http://r2u.org.ua>.

Словник скорочень української мови. — <http://ukrskor.info/>.

Словник української мови. — <http://sum.in.ua>.

Словопедія. — <http://slovopedia.org.ua/>.

Словотвір. — <http://www.slovotvir.org.ua/>.

Технічний комітет стандартизації науково-технічної термінології. — http://tc.terminology.lp.edu.ua/TK_main.htm.

Український мовно-інформаційний фонд НАН України. — <http://lcorp.ulif.org.ua/LSlist/>.

Loecsen. — <https://www.loecsen.com/en/learn-ukrainian>

Ukrainian Lessons. — <https://www.ukrainianlessons.com/>

Learn Ukrainian. — <http://ilanguages.org/ukrainian.php>

Lingva.UKR. — <https://speakukraine.net>

Funky Ukrainian. — <http://www.funkyukrainian.com/>

Український правопис (нова редакція)
<https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/05062019-onovl-pravo.pdf>

Стислий огляд основних змін у новій редакції «Українського правопису» (2019)

<https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/osnovni-zminy%202019.pdf>

Інформаційні ресурси

1. <http://lib-hdak.in.ua> – сайт бібліотеки Харківської державної академії культури.

2. <http://korolenko.kharkov.com> – сайт Харківської державної наукової бібліотеки імені В. Г. Короленка.

3. <http://www.nbuv.gov.ua> – сайт Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського.